

רשומות

הצעות חוק

26 במרס 1997

2608

י"ז באדר ב' התשנ"ז

עמוד	
280	הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 34), התשנ"ז-1997
285	הצעת חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון מס' 18) (גמלה בעד תקופה שקדמה למועד הגשת הבקשה לתשלומה), התשנ"ז-1997
	תיקונים עקיפים:
	חוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984
	חוק היילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949
	חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972
	חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980
	חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992
	חוק פיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), התשנ"ג-1992
	חוק לפיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994
	חוק התגמולים לחסירי אומות העולם, התשנ"ה-1995
	חוק התגמולים לילד שנתייתם עקב מעשה אלימות במשפחה, התשנ"ה-1995

הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 34), התשנ"ז-1997

1. תיקון סעיף 6 בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 6(ד), במקום "שותפים לדבר, כאמור בפרק ד' לחוק העונשין, התשל"ז-1977" יבוא "שהנם צדדים לעבירה, כאמור בסימן ב' לפרק ה' לחוק העונשין, התשל"ז-1977"².
2. החלפת סעיף 17 במקום סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:
17. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 541, יחולו לגבי עבירות צבאיות הוראות פרק א' ופרק ב' בחלק המקדמי והוראות חלק א': כללי, לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בתיאומים המחויבים לפי הענין.
3. ביטול סעיף 18 סעיף 18 לחוק העיקרי - בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות החלק הכללי לחוק העונשין, בתיאומים המחויבים.

עוד מוצע כי פרק ג' לחלק המקדמי, כנוסחו בתיקון מס' 39, שענינו "תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה" לא יחול לגבי עבירות צבאיות, הואיל והחש"צ קובע בפרק השני הוראות מיוחדות לענין תחולה פרטונלית של הוראות החש"צ על חייל בכל מקום שבו הוא נמצא.

לסעיף 3:

סעיף 18 לחש"צ שמוצע לבטלו קובע לאמור:

"שירדול, הרחה והסתה

18. חייל שניסה לשדל או להדיח או להסית חייל אחר לעבור עבירה צבאית, דינו כאילו ניסה הוא עצמו לעבור אותה עבירה."

התיקון המוצע לסעיף 17 לחש"צ, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, מחיל לגבי עבירות צבאיות את הוראות החלק הכללי לחוק העונשין וביניהם גם את הסעיפים שענינם שירדול, הרחה ונסיון לשירדול, ובכך מיתר את הוראות סעיף 18 לחש"צ.

לסעיף 11:

סעיף 11 לחוק העונשין כנוסחו בתיקון מס' 39 קובע כי עונש או תקופת מעצר שנשא אדם בחוץ לארץ, ינוכו מן העונש שהוטל עליו בישראל בשל אותה עבירה.

מוצע לקבוע הוראה דומה בחש"צ לענין חייל שריצה עונש או תקופת מעצר בחוץ לארץ.

סעיפים 1 בחוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי **עד 3 ו-11** (חלק כללי), התשנ"ד-1994 (ס"ח התשנ"ד, עמ' 348) (להלן - תיקון מס' 39), תוקנו הוראות חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), והוספו הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי. מוצע להתאים את ההוראות הרלוונטיות בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 (להלן - החש"צ), לתיקון מס' 39.

לסעיף 1:

סעיף 6(ד) לחש"צ קובע כי כאשר בוצעה עבירה בירי חיילים שותפים לדבר, לפי פרק ד' לחוק העונשין, הרי שכל זמן שהוראות החש"צ חלות על אחד מהם, חלות הן על כולם.

לאור תיקון מס' 39 לחוק העונשין יש להתאים את ההפניה בסעיף 6(ד) לחש"צ, לנוסחו המתוקן של חוק העונשין ולהפנות לסימן ב' לפרק ה' לחוק העונשין שענינו "צדדים לעבירה".

לסעיף 2:

סעיף 17 לחש"צ מחיל לגבי עבירות צבאיות את העקרונות והעיקרים לאחריות הפלילית, כפי שהופיעו בחוק העונשין טרם תיקונו.

לאור תיקון מס' 39 מוצע לשנות בהתאם את סעיף 17 לחש"צ, ולהחיל לגבי עבירות צבאיות את הוראות פרק א' ופרק ב' לחלק המקדמי לחוק העונשין ואת

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 71; התשנ"ו, עמ' 366; ה"ח התשנ"ו, עמ' 230.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

- (1) כותרת השוליים תהיה: "סמכויות הפרקליט הצבאי הראשי לסגנו";
 (2) האמור בו יסומן "(ב)" ובו, אחרי "הפרקליט הצבאי" יבוא "הראשי", אחרי "252" יבוא "279, 282", אחרי "308" יבוא "443(א)" ובמקום "ז-512" יבוא "ז-512";
 (3) לפני סעיף קטן (ב) יבוא:

"(א) נתפנה מקומו של הפרקליט הצבאי הראשי וכל עוד הפרקליט הצבאי הראשי החדש לא התחיל לכהן, או נעדר הפרקליט הצבאי הראשי מהארץ או נבצר ממנו זמנית למלא תפקידו, ימלא סגנו את התפקידים המוטלים על הפרקליט הצבאי הראשי, וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק."

"(ג) מי שנתמנה לכהונה בפועל לפי סעיף זה, רשאי לרונ גם בענין הנתון לסמכות בית הדין הצבאי שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו ענין בשתי הערכאות."

דברי הסבר

הסדר זה דומה להסדר הקבוע בסעיף 189 לחש"צ לענין מילוי מקומו של נשיא בית הדין הצבאי.

סעיף 5 סעיף 192(א) לחש"צ, מאפשר לרמטכ"ל, בהמלצת נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, למנות לכהונה בפועל, בהסכמת המועמד -
 (1) את המשנה לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים או שופט צבאי-משפטי של בית הדין האמור - לנשיא או לשופט של בית דין צבאי מחוזי או בית הדין הצבאי המיוחד.

(2) את נשיא, סגן נשיא או שופט צבאי-משפטי של בית דין צבאי מחוזי או של בית הדין הצבאי המיוחד - לשופט של בית הדין הצבאי לערעורים.

מוצע להוסיף לסעיף האמור הוראה, בדומה לזו הקבועה בסעיף 101(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, לפיה שופט שנתמנה לכהונה בפועל לפי הוראות סעיף 192, יהיה רשאי לרונ גם בענין הנתון לסמכות בית הדין הצבאי שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו ענין בשתי הערכאות.

סעיף 6 סעיף 192 לחש"צ קובע כי שופט צבאי-משפטי לא יהיה נתון לדין משמעתי לפי הוראות החש"צ, וכן קובע הוראות מיוחדות לענין פתיחה בחקירה פלילית נגד שופט כאמור או העמדתו לדין פלילי.

סעיף 4 לפסקה (1): מוצע לשנות את כותרת הסעיף ל"סמכויות הפרקליט הצבאי הראשי לסגנו" ולכלול בו הן הוראות בדבר מילוי מקומו של הפצ"ר על ידי סגנו בזמן העדרו, והן הוראות בדבר האצלת סמכויות מן הפרקליט הצבאי הראשי (להלן - הפצ"ר) לסגנו, בדומה לסעיף 189 לפצ"ר שכתרתו "סמכויות נשיא בין דין למשנה או לסגן".

לפסקה (2): סעיף 178 וא שעיניו האצלת סמכויות, מאפשר לפצ"ר להאציל לסגנו סמכויות בענינים שונים כמפורט בסעיף.

מוצע לאפשר לפצ"ר להאציל לסגנו גם את הסמכות הנתונה לו בסעיפים 279 ו-282 לחש"צ לטפל בענינים שבסמכות בית דין צבאי מיוחד, וכן את הסמכות הנתונה לו בסעיף 443(א) לחש"צ לחוות דעתו בפני שר הבטחון והרמטכ"ל, בתפקידים כרשות מאשרת, לענין אישור גזר דין בפס"ד חלוט.

לפסקה (3): מוצע לקבוע בחש"צ הסדר למקרה שבו נבצר מהפצ"ר למלא תפקידו או להשתמש בסמכויותיו. מוצע כי במקרה שבו נתפנה מקומו של הפצ"ר, או שהפצ"ר נעדר מהארץ או נבצר ממנו, זמנית, למלא את התפקיד - ימלא סגן הפצ"ר את מקומו עד שיחזור הפצ"ר למלא את תפקידו, או עד שיתמנה מחליפו. במקרים אלו ישתמש הסגן בכל סמכויות הפצ"ר, הנתונות לו לפי כל חיקוק.

⁵ ס"ח התשמ"ב. עמ' 43.

"(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על עבירות אלה:

- (1) עבירה שנקבעה כעבירה של ברירת דיון לפי סעיף 176א;
 - (2) עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי פרק ז' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982³ (להלן - חוק סדר הדין הפלילי);
 - (3) עבירה שנקבעה כעבירה מינהלית שדינה קנס מינהלי קצוב לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1986⁴ (להלן - חוק העבירות המינהליות).
- אלא בנסיבות האמורות בסעיפים 225 ו-228(ד) לחוק סדר הדין הפלילי, או בסעיף 15 לחוק העבירות המינהליות, או אם ביקש השופט הצבאי-המשפטי להישפט על פי הוראות החיקוקים האמורים בפסקאות (1) עד (3).

7. בסעיף 227א רישה לחוק העיקרי, אחרי "237א" יבוא "והוראות סעיפים 34 ו-35 לחוק האמור, יחולו גם לגבי חייל שנחקר, וקיימת הסתברות גבוהה כי ייעצר בשל העבירה שבה הוא חשוד ובשל נסיבות ביצועה".

8. אחרי סעיף 241 לחוק העיקרי יבוא:

"דיון בערעור על מעצר, בשלושה שופטים צבאיים-משפטיים
הצבאי לערעורים לקבוע כי ערעור על מעצר יידון לפני מותב של שלושה שופטים צבאיים-משפטיים של בית הדין הצבאי לערעורים, אם סבר כי הרבר נחוץ מפני השיכותו או קשיותו של הענין, או מפאת חידושה של הלכה שנפסקה בענין".

דברי הסבר

הכל כשינויים המחוייבים, למערכת החקירה והשפיטה הצבאית.

מוצע לעגן את זכות ההיוועצות בעו"ד הקבועה בחוק האמור לענין מעצר, בשינויים המחוייבים, גם במקרה בהם חייל נחקר, וקיימת הסתברות גבוהה כי ייעצר בשל העבירה שבה הוא חשוד, ובשל נסיבות ביצועה.

לסעיף 12:

מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון האמור בסעיף 7 לחוק המוצע, תהא עם כניסתו לתוקף של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

סעיף 8 בסעיפים 240(ד), 241 ו-243(ג) לחש"צ, נקבע כי דיון בערר בענין מעצר יידון בפני שופט צבאי-משפטי אחד. מוצע לתקן את החש"צ באופן שבמקרים מיוחדים, שבהם מעורר הדיון קושי או שיש בנושא הנדון משום חידוש הלכתי, יוכל נשיא בית הדין הצבאי לערעורים לקבוע כי הערר יידון בפני מותב של שלושה שופטים צבאיים-משפטיים.

מוצע לקבוע כי הוראות הסעיף האמור לא יחולו לענין עבירות שנקבעו כעבירות של ברירת דיון לפי סעיף 176א לחש"צ, עבירות שנקבעו כעבירות קנס לפי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי), וכן עבירות שנקבעו כעבירות מינהליות שדינן קנס קצוב לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1986, אלא אם כן החליט התובע להגיש בשל עבירות אלה כתב אישום נגד השופט הצבאי-המשפטי או שהוא כחר להישפט עליהן.

ההסדר המוצע מתאים להסדר המעוגן בסעיף 12 לחוק-יסוד: השפיטה, ובסעיף 23 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, לענין שיפוט פלילי של שופט.

סעיפים 7 ו-12 לסעיף 7:

בסעיף 227א לחש"צ אומצו הוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, לענין - הסברת זכויות לעצור, מסירת הודעות על מעצר וזכות עצור להיפגש עם עורך-דין.

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

⁵ ע"ר 1945, תוס' 2, עמ' (ע) 855, (א) 1055.

"סימן ב' - ערעור על פסק דין או על החלטה בענין מעצר של בתי משפט צבאיים."

440ב.1. (א) החליט שופט של בית משפט צבאי שלא להאריך מעצרו של עצור או שלא ליתן פקודת מעצר על נאשם, והתובע הצבאי הודיע, במעמד מתן החלטה, על רצונו לערער עליה לפי סעיף קטן (ב), רשאי השופט לצוות על השהיית שחרורו של העצור או של הנאשם או על מעצרו, לתקופה שלא תעלה על 48 שעות; לענין זה לא יכואו במנין השעות שבתות ומועדים.

"זכות ערעור
על החלטה
בענין מעצר

(ב) על החלטה בענין מעצר, שנתן שופט של בית משפט צבאי, רשאים העצור, הנאשם או התובע, לערער לבית הדין הצבאי לערעורים אשר ידון בערעור בשופט צבאי-משפטי אחד.

(ג) החלטה בענין מעצר שנתן שופט צבאי-משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים, שלא בערעור כאמור בסעיף קטן (ב), ניתנת לעיון שנית, לפי בקשת העצור, הנאשם או תובע צבאי, לפני מותב של שלושה של בית הדין הצבאי לערעורים.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים לקבוע כי ערעור על מעצר יידון לפני מותב של שלושה שופטים צבאיים-משפטיים של בית הדין הצבאי לערעורים, אם סבר כי הדבר נחוץ מפני חשיבותו או קשיותו של הענין, או מפאת חידושה של הלכה שנפסקה בענין.

דברי הסבר

בית משפט צבאי המסיימת את הדיון לפניו. מכאן שהוראות אלה אינן מסדירות את זכות הערעור על החלטה בענין מעצר שנתן בית משפט כאמור.

מוצע על כן לקבוע בחש"צ זכות ערעור על החלטה בענין מעצר שנתן בית משפט צבאי.

בסעיף 440ב(א) מוצע לקבוע הוראה המאפשרת לתביעה לבקש השהיית שחרורו של עצור או של נאשם אשר בית המשפט הצבאי החליט שלא לעצרו, אם היא מעונינת להגיש ערעור על החלטת בית המשפט.

בסעיף 440ב(ב) מוצע לקבוע כי הערעור יידון לפני שופט צבאי-משפטי אחד. עוד מוצע בסעיף קטן (ד) לסעיף האמור, להסמיך את נשיא בית הדין הצבאי לערעורים לקבוע כי במקרים מיוחדים, כשמדובר בסוגיה קשה או בענין בעל חשיבות או כאשר מדובר בהלכה חדשה, יידון הערעור לפני מותב של שלושה שופטים צבאיים-משפטיים.

סעיפים מוצע לעגן בחש"צ את זכות הערעור של 10'9 עצור, של נאשם ושל רשויות התביעה, על החלטה בענין מעצר שנתן בית משפט צבאי אשר הוקם לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1954 (להלן - בית משפט צבאי).

זכות ערעור על החלטה בענין מעצר קיימת במערכת השיפוט הצבאית באזור יהודה והשומרון ובאזור חבל עזה (ר' תיקון תקנה 78 י"ב לצו בדבר הוראת בטחון, תשל"ל-1970, בצו אוזח"ע 1093 ובצו איו"ש 1393, משנת 1992).

ואולם על החלטה של בית משפט צבאי בענין מעצר, אין זכות ערעור - בסימן ב' לפרק החמישי לחש"צ מעוגנת סמכותו של בית הדין הצבאי לערעורים לישוב כערכאת ערעור על פסק דין של בית משפט צבאי. "פסק-דין" מוגדר בסעיף 440 לחש"צ לענין הסימן האמור כ"זכרעת דין או גזר דין, וכל החלטה אחרת של

תחולת הוראות 2ב440. (א) הוראות סעיפים 51 עד 54 לחוק סדר הדין הפלילי יחולו גם לגבי אדם המוחזק במעצר לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945⁵, אולם במקום "שופט של בית המשפט העליון", כאמור בסעיף 54 לחוק האמור, יבוא "שופט צבאי-משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים".

(ב) הוראות סעיף 240(ב) יחולו, בשינויים המחויבים, גם על דיון בענין מעצר לפי סימן זה.⁶

הוספת סעיף 491 א. 11. אחרי סעיף 491 לחוק העיקרי יבוא:

491א. נשא חייל עונש בחוץ-לארץ על עבירה, או היה נתון שם במעצר בגללה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מעונש מאסר או מחבוש, שהטיל עליו בית דין צבאי בשל אותה עבירה.

תחילה 12. תחילתו של סעיף 227 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 7 לחוק זה, ביום תחילתו של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996⁶.

דברי הסבר

בסעיף 2ב440(ג) מוצע לקבוע הוראה ולפיה יוכל עצור לבקש עיון נוסף לפני מותב של שלושה, בהחלטה שנתן שופט צבאי משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים, שלא בערעור כאמור בסעיף קטן (ב) לסעיף האמור.

בסעיף 2ב440 מוצע להחיל לגבי אדם המוחזק במעצר לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, את

הוראות סעיפים 51 עד 54 לחוק סדר הדין הפלילי שענינן שחרור באין אישום, שחרור באין משפט, שחרור באין פסק דין, וכן הארכת מעצר וחידושו, וכן את הוראות סעיף 240(ב) לחש"צ שענינן נוכחות העצור בדיון בבקשה להארכת מעצרו.

ההוראות האמורות נוסחו בדומה להוראות הקיימות בסעיפים 241(ב) עד (ד) ו-243ב לחש"צ לענין זכות ערעור על החלטת בית דין צבאי בענין מעצר.

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

הצעת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] (תיקון מס' 18) (גמלה בעד תקופה שקדמה למועד הגשת הבקשה לתשלומה), התשנ"ז-1997

1. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹ (להלן – החוק העיקרי), תיקון סעיף 74 בסעיף 74 –

דברי הסבר

הרעת הנתון למוסד בסעיף 296 לחוק הביטוח הלאומי, יש לחייב את המוסד בתשלום גמלה לתקופה של 7 שנים שקדמו להגשת התביעה, כאשר ניתן לכאורה להוכיח, באמצעות מסמכים, את עצם קיום הזכאות.

לנושא השני –

על תשלום גמלה שמשלם המוסד לתקופה שקדמה למועד התשלום (להלן – תשלום רטרואקטיבי), חלות הוראות חוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום) התשמ"ד-1984 (להלן – חוק הקצבאות), זאת בין אם מדובר בתשלום בעד תקופה שקדמה למועד שבו הוגשה התביעה למוסד ובין אם התשלום הוא בעד התקופה שחלה לאחר הגשת התביעה.

לפי חוק הקצבאות קיימת אבחנה באשר לפיצוי הניתן, כאשר המדובר בגמלאות מחליפות שבר כגון: דמי פגיעה, דמי אבטלה, דמי לידה ותגמולי מילואים, מיתוספים לתשלום הרטרואקטיבי הפרשי הצמדה, וכאשר המדובר בקצבאות כגון: נכות מעבודה, קצבאות ילדים וקצבת נכות, משולמת הקצבה בשיעור מעודכן.

ואולם חוק הקצבאות קובע סייגים באשר לאורך התקופה שבעדה ייווסף פיצוי לתשלום הרטרואקטיבי, ולפיהם –

(א) בתשלום רטרואקטיבי בעד התקופה שקדמה להגשת התביעה – משולם פיצוי בעד 12 חודשים בלבד ובעד יתרת התקופה משולמת הגמלה בערכה הנומינלי.

(ב) בתשלום רטרואקטיבי בעד התקופה שלאחר הגשת התביעה – משולם הפיצוי, רק אם הוחל בתשלום הגמלה לאחר שהלפו 3 חודשים ממועד הגשת התביעה.

כפועל יוצא משינוי הלכת בית הדין לעבודה, ניתן כיום, לכאורה, לשלם למבוטח שהגשתה את הגשת תביעתו לקיצבה, למשל: קצבת זקנה או קצבת שאירים, את הקצבה שהוא זכאי לה, בעד תקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התביעה, ואולם הפרשי הצמדה ישולמו רק בעד שנה אחת מתוך 7 השנים, שבערן ישולם התשלום הרטרואקטיבי.

תוצאה זו אינה מתיישבת עם מטרת החוק, ולפיה נועדה הקצבה לשמש את צרכיו השוטפים של המבוטח ויצרת תמריץ שלילי להגשת תביעה לגמלה במועד.

מבוא

התיקונים בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), המוצעים בזה דנים בשני נושאים –

(1) אורך התקופה שקדמה למועד הגשת התביעה שבעדה תשולם גמלה;

(2) הפיצוי בשל שהיקת ערך הגמלה.

לנושא הראשון –

סעיף 296 לחוק הביטוח הלאומי, מעניק למוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד), שיקול דעת לקבוע את אורך התקופה, שקדמה לתביעה שבעדה תשולם לזכאי גמלה.

המוסד קבע הנחיות בנושא זה ולפיהן הגמלה משולמת –

(א) בכל מקרה, לתקופה של 12 החודשים שקדמו בתכוף לפני מועד הגשת התביעה;

(ב) לתקופה נוספת של 12 חודשים – בהתחשב בסביבה שבגללה עיכב הזכאי את הגשת התביעה;

(ג) לתקופה של 12 חודשים נוספים אם מצבו הרפואי והכלכלי של הזכאי, מצדיקים זאת.

בית הדין לעבודה, בדונו בתביעות של זכאים לגמלה בעד תקופה שקדמה להגשת התביעה, אימץ את הנחיות המוסד, בשורה של פסקי דין שניתנו עד שנת 1994.

העקרונות שהנחו את בית הדין בפסיקתו היו –

(א) הקצבה נועדה לשמש את צרכיו השוטפים של הזכאי;

(ב) שיבוש ייעוד הקרנות התקציביות של המוסד;

(ג) רשלנות הזכאי המשהה את תביעתו;

(ד) אין להפוך את המוסד לקופת חסכון של הזכאי;

במהלך שנת 1994 חלה תפנית בגישתו של בית הדין הארצי לעבודה ובמספר פסקי דין שניתנו מאז, הביע בית הדין תפיסה חדשה, לפיה, בהתחשב בשיקול

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשנ"ז, עמ' 92.

(1) בסעיף קטן (ב), לפני "בתחילת כל שנת לימודים" יבוא "בכפוף להוראות סעיף קטן (ב1).";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) המוסד ישלם את מענק הלימודים בתחילת שנת לימודים פלונית, להורה יחיד, אם התנאים המזכים במענק התקיימו בו בחודש אוגוסט שבתכוף לפני אותה שנת לימודים או בחודש ספטמבר שבתחילת אותה שנת לימודים, ובלבד שלא ישולם בעד אותו ילד יותר ממענק לימודים אחד לשנת לימודים פלונית."

2. תיקון סעיף 206. בסעיף 206 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "כללים ובשיעורים" יבוא "כללים, מבחנים ובשיעורים";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה, אף בשונה מהוראות סעיף 296."

דברי הסבר

בתיקונים המוצעים בסעיפים 5 ו-6 (סעיפים 296 ו-297א לחוק הביטוח הלאומי), לענין תשלום רטרואקטיבי, מוצע לקבוע כי תנאי הזכאות למענק הלימודים ייבחנו בחודש אוגוסט שבתכוף לפני תחילת שנת הלימודים שבעדה נתבע המענק, או בחודש ספטמבר של אותה שנת לימודים.

סעיפים (א) בסעיפים 206 ו-222 לחוק הביטוח
2 ער 4 הלאומי נקבעו כללים לתשלום גמלה לשירותים מיוחדים לנכים ולתשלום גמלה לילד נכה.

הזכאות לגמלות האמורות מבוססת, כערוך, על פגיעה בכושר התפקודי של הנכה ולפיכך נקבע בתקנות לענין זה, שהגמלה תינתן רק מהחודש שבו הוגשה התביעה.

לאור התיקון המוצע בסעיף 5 להצעת החוק (סעיף 296 לחוק הביטוח הלאומי) לענין תשלום רטרואקטיבי, מוצע להבהיר בסעיפים 206 ו-222 לחוק הביטוח הלאומי, כי לשר העבודה והרווחה הסמכות לקבוע תקופת תשלום קצרה מתקופת התשלום הרטרואקטיבי הקבועה בסעיף 296.

(ב) בסעיף 214 לחוק הביטוח הלאומי נקבעה סמכות שר העבודה והרווחה לקבוע כללים לענין בדיקה מחדש של הזכאות לגמלת נכות.

בהתאם לתקנות שנקבעו לפי הסעיף האמור, שינויים בגמלת נכות חלים החל מהחודש שבו הוגשה בקשה לדיון מחדש בקביעת דרגת הנכות.

לאור התיקון המוצע לסעיף 296 לחוק הביטוח הלאומי (סעיף 5 להצעה), מוצע להבהיר בסעיף 214 את

הלכת בית הדין יוצרת, בהכרח, גם אבחנה בין סוגי גמלאות לענין הזכות לתשלום בעד תקופה שקדמה להגשת התביעה, אבחנה שאינה עולה בקנה אחד עם הצורך לקבוע כללי זכאות פשוטים ואחידים, שניתן להביאם לידיעת אוכלוסיית הזכאים, על מנת להשיג מיצוי מלא, ככל האפשר, של זכויות ותשלום הגמלאות במועד לכלל האוכלוסייה הזכאית לפי החוק.

בהצעת חוק זו, מוצע לקבוע כי:

(1) התקופה שקדמה להגשת התביעה שבעדה תשולם גמלה, תהיה של 48 חודשים בלבד;

(2) התשלום הרטרואקטיבי, בין אם הוא משולם בעד התקופה שקדמה לתביעה ובין אם הוא משולם בעד התקופה שלאחר התביעה, ישולם בתוספת הפרשי הצמדה בעד כל התקופה שבעדה הוא משולם.

עוד מוצע כי כללים אלה יעוגנו אף בשאר החוקים שהמוסד משלם גמלאות ותגמולים על פיהם.

סעיף 1 סעיף 74 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי הורה יחיד שילדו הוא בגיל שבין 6 ל-14 שנים, זכאי למענק לימודים בתחילת כל שנת לימודים.

עוד נקבע, בסעיף האמור, כי שנת לימודים הינה התקופה שמיום 1 בספטמבר ועד ליום 31 באוגוסט של השנה שלאחריה.

בהתחשב במטרתו של החוק, משלם המוסד את מענק הלימודים, ברוב המקרים, כבר בחודש אוגוסט שקדם לתחילת שנת הלימודים.

סעיף 74 אינו קובע מהו המועד שלגביו ייבחנו תנאי הזכאות למענק. על מנת למנוע ספק, ובהתחשב

3. בסעיף 214 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "214 תיקון סעיף 214
 (ג) בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה שהנכה זכאי לה בעקבות בדיקה מחדש, אף בשונה מהוראות סעיף 296."
4. בסעיף 222 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
 "222 תיקון סעיף 222
 (ג) בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה, אף בשונה מהוראות סעיף 296."
5. בסעיף 296 לחוק העיקרי –
 "296 תיקון סעיף 296
 (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "והתקופה שבעדה תשולם";
 (2) האמור בו יסומן "א)", אחרי המילה "תוגש" יבוא "למוסד", והסיפה המתחילה במילים "אולם רשאי המוסד" – תימחק;
 (3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
 "ב) הוגשה התביעה אחרי המועד האמור בסעיף קטן (א), וקבע המוסד כי התובע זכאי לגמלה בעד תקופה שקדמה להגשת התביעה, תשולם לו הגמלה שהוא זכאי לה, ובלבד שלא תשולם גמלה בעד תקופה העולה על 48 חודשים שקדמו בתכוף לפני החודש שבו הוגשה התביעה כאמור; היתה התביעה שהוגשה כאמור, לגמלה שאינה משתלמת בעד תקופה מסוימת, תשולם הגמלה בתנאי שבחודש שבו הוגשה התביעה למוסד טרם חלפו 48 חודשים מהחודש שבו נוצרו התנאים המזכים בגמלה.
 (ג) לענין סעיף זה, יראו את המועד הנקוב לצד כל אחד מהמענקים והתגמול המפורטים להלן, כמועד שבו הוגשה התביעה לאותו מענק או תגמול, לפי הענין:
 (1) במענק ליתום לפי סעיפים 143 או 254 – ה"ו בחודש שבו הגיע הילד – לגיל 13 לבן ולגיל 12 לבת;
 (2) במענק לאלמנה לפי סעיפים 135(א)2 ו-255(ב)2, ה"ו בחודש שבתכוף לאחר תום שנתיים מיום שנישאה מחדש;
 (3) במענק לאלמנה ולאלמן לפי סעיף 133(א) או 255(א), ה"ו בחודש שלאחר הפסקת תשלום הקיצבה;

דברי הסבר

מוצע לסייג את הוראות הסעיף ולקבוע כי לא תשולם גמלה בעד תקופה העולה על 48 החודשים שקדמו למועד שבו הוגשה התביעה למוסד; בן לא תשולם גמלה שאינה משולמת בעד תקופה מסוימת, כגון מענק, אם התביעה הוגשה למוסד לאחר שתמו 48 חודשים מהיום שבו נעשה התובע זכאי לאותה גמלה.
 לענין זה, מוצע לקבוע את המועדים שפורטו בסעיף 296(ג) לחוק הביטוח הלאומי (סעיף 5(3) להצעה) כמועדים שבהם הוגשה התביעה לגמלה, לפי הענין.

זמכות השר לקבוע תקופת תשלום שונה מזו הקבועה בסעיף 296.

סעיף 5 סעיף 296 לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

מועד לתביעת גמלת כסף

296. כל תביעה לגמלת כסף תוגש תוך שנים עשר חודשים מהיום שבו נוצרה עילת התביעה, אולם רשאי המוסד ליתן גמלה, כולה או מקצתה, אף אם נתבעה אחרי המועד האמור."

(4) במענק לימודים לשנת לימודים פלונית, המשתלם לפי סעיף 74, ה' בספטמבר של אותה שנת הלימודים שבתחילתה זכאי ההורה היחיד למענק;

(5) בתגמול לפי פרק י"ב, ה' ב' בחודש שלאחר החודש שבו חל שירות המילואים.

6. אתרי סעיף 297 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיפים 297א ו-297ב

יגמלה בתוספת הפרשי הצמדה – (א) בסעיף זה –

“חודש לתשלום” – אחד מאלה, לפי הענין:

(1) בגמלה המשתלמת בעד תקופה מסוימת – החודש שבערו או בעד חלק ממנו משולמת גמלה;

(2) בגמלה שאינה משולמת בעד תקופה מסוימת – החודש שבו נוצרו התנאים המזכים בגמלה;

(3) בגמלה המשולמת לפי פרק ח' – החודש שבו הוגשה התביעה למוסד;

“מועד תשלום” – החודש שבו משולמת הגמלה.

(ב) גמלה, המשולמת במועד תשלום שחל לאחר שחלף חודש מלא מהחודש לתשלום, תעודכן בשיעור שבו עלה המדר שפורסם לאחרונה לפני מועד התשלום לעומת המדר שפורסם לאחרונה בחודש לתשלום.

(ג) חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961², לא יחול על גמלה המשולמת לפי חוק זה.

297ב. משולמת גמלה, ולפני תשלומה שולמו על חשבון אותה גמלה מקדמה או תשלום אחר שיש לנכותם מהגמלה (בסעיף זה – מקדמה), תנוכה המקדמה, כשהיא מעורכנת בשיעור שבו עלה המדר שפורסם לאחרונה בחודש שבו מבוצע הניכוי לעומת המדר שפורסם לאחרונה לפני החודש שבו שולמה המקדמה, ולגבי ניכוי לפי סעיף 114 – לעומת המדר שפורסם לאחרונה בחודש שבו נעשה הנכה זכאי לקצבה.”

ניכוי מקדמה או תשלום אחר

דברי הסבר

תשלום רטרואקטיבי אשר התובע זכאי לו לפי החוק ישולם בתוספת הפרשי הצמדה למדר, אם הוא משולב לאחר תום חודש מלא אחד מהמועד שבו צריך היו להשתלם.

הפרשי ההצמדה יחושבו על פי ההפרש שבין המדר שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו משולמת הגמלה, לעומת המדר שפורסם לאחרונה לפני החודש שבעדו משולמת הגמלה ובגמלה שאינה משולמת בעד מועד מסוים, כגון מענק – לעומת המדר שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו נוצרה הזכאות לגמלה. בהתחשב בעיקרון המוצע בסעיף 297ב לחוק הביטוח הלאומי, כמובנה להלן, ובהתאמה לכלל הקבוע בחוק הקצבות, מוצע לקבוע כי לענין תשלום רטרואקטיבי

סעיף 6 לסעיף 297א המוצע:

חוק הביטוח הלאומי אינו קובע כללים בדבר מתן פיצוי לשמירה על ערכו הריאלי של תשלום רטרואקטיבי שמשלם המוסד; לענין זה חלות הוראות חוק הקצבות אשר, כאמור במבוא, קובע סייגים כאשר לתקופה שבעדה ייתוסף פיצוי לתשלום הרטרואקטיבי. מאחר שאין הצדקה להגביל את התקופה שבעדה יינתן פיצוי בעד תשלום רטרואקטיבי, פיצוי שאינו אלא שמירה על ערכו הריאלי של הגמלה, ומאחר שאין מקום לאבחנה בין התקופה שקדמה להגשת התביעה לבין זו שלאחריה, מוצע לקבוע בחוק הביטוח הלאומי, שכל

² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

7. בחוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984³ (להלן - חוק הקצבאות) - תיקון חוק הקצבאות
- (1) בסעיף 9(ב), פסקה (6) - תימחק;
- (2) בתוספת -
- (א) בסעיף 1, בסופו יבוא "למעט סעיף 40(ב1)";
- (ב) סעיפים 6, 7, 8 ו-9 - יימחקו.
8. תקנות שהותקנו לפי סעיף 9(ב) פסקה (6) לחוק הקצבאות - בטלות.
9. בחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949⁵, בסעיף 40(ב1) -
- (1) בפסקה (1), בהגדרה "חוק הביטוח הלאומי", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";
- (2) בפסקה (4), במקום הרישה המסתיימת במילים "לחוק הביטוח הלאומי" יבוא "האמור בסעיפים 65(ב), 67, 70, 72, 296, 297, 297א, 297ב, 317 ו-391 לחוק הביטוח הלאומי";
10. בחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972⁷ -
- (1) בסעיף 1 לחוק, לפני ההגדרה "חייב" יבוא:
- "חוק הביטוח הלאומי" - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995";
- (2) בסעיף 2, במקום "בסעיף 192א" יבוא "בסעיף 378";
- (3) האמור בסעיף 6 יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) על תשלום לפי חוק זה יחולו הוראות סעיפים 297א ו-297ב לחוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחוייבים";
- (4) סעיף 19 - בטל.

דברי הסבר

- של גמלה לא יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.
- במקביל לעיקרון המוצע, לפיו ייוספו הפרשי הצמדה לכל תקופת התשלום הרטרואקטיבי, מוצע לקבוע כי אף לניכוי מגמלה, של סכום ששולם לזכאי כמקדמה על חשבון גמלה, ייתוספו הפרשי הצמדה.
- סעיפים** לאור התיקונים המוצעים בחוק הביטוח הלאומי, מוצע לתקן את חוק הקצבאות כך שהוראותיו לא יחולו על גמלאות שמשלם המוסד לפי חוק הביטוח הלאומי ולפי חוקים אחרים. עם ביטול תחולת חוק הקצבאות תבוטלנה גם התקנות שהותקנו מכוחו לענין זה.
- סעיפים** מוצע לתקן את החוקים השונים שהמוסר 9 עד 16 משלם לפיהם גמלה או תגמול, ולקבוע בהם כי לגבי תגמולים ותשלומים המשתלמים מכוחם, יחולו ההוראות שנקבעו בהצעת חוק זו, לענין פיצוי בדרך של תוספת הפרשי הצמדה לתשלומים המשולמים באיחור. התיקון יחול בכפוף
- ³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 66; התש"ן, עמ' 108.
- ⁴ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2566; התשנ"ה, עמ' 1205.
- ⁵ ס"ח התש"ט, עמ' 13; התשנ"ה, עמ' 186.
- ⁶ ס"ח התשל"ל, עמ' 126; התשנ"ה, עמ' 58.
- ⁷ ס"ח התש"ל, עמ' 87; התשנ"ה, עמ' 58.

11. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁸ -

(1) בסעיף 1 -

- (א) בהגדרה "שכר ממוצע", במקום "בסעיפים 1 ו'א" יבוא "בסעיפים 1 ו'2";
- (ב) בהגדרה "חוק הביטוח", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";
- (ג) בהגדרה "ילד", במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238";
- (ד) בהגדרה "תושב ישראל", במקום "בסעיף 192א" יבוא "בסעיף 378";
- (2) בסעיף 2(א), בפסקה (2), במקום "סעיף 1027" יבוא "סעיף 163";
- (3) בסעיף 2(ב), במקום "פרק ב' או פרק ג'" יבוא "פרק ה' או פרק ו'א";
- (4) בסעיף 10, בפסקה (1), במקום "פרק ה'" יבוא "פרק ד";
- (5) בסעיף 23 -

- (א) בסעיף קטן (א), במקום הרישאה המסתיימת במילים "לחוק הביטוח" יבוא "סעיפים 297א, 297ב, 301, 302(א)1) ו'ב), 303, 304, 307, 308, 311, 315, 318, 325, 378, 384, 385, 386 ו'396 לחוק הביטוח";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "בסעיף 135(א)" יבוא "בסעיף 303(א)".

12. בחוק התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992⁹ -

(1) בסעיף 1 -

- (א) בהגדרה "הכנסה", במקום "לפי פרק ה'" יבוא "לפי פרק ד";
- (ב) בהגדרה "חוק הביטוח", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";
- (2) בסעיף 11(א), במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247";
- (3) בסעיף 15 -
- (א) בסעיף קטן (א)2), במקום "סעיף 21" יבוא "סעיף 252";
- (ב) בסעיף קטן (ד), במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247";
- (4) בסעיף 16, במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238" ובמקום "פרק ב'" יבוא "פרק ו'א";
- (5) בסעיף 17, במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238" ובכל מקום, במקום "סעיף 137ג" יבוא "סעיף 310";
- (6) בסעיף 19(ד), במקום "בסעיף 17" יבוא "בסעיף 247" ובמקום "סעיף 137" יבוא "סעיף 307";
- (7) בסעיף 21(ג), במקום "פרק ו'" יבוא "פרק ט";
- (8) בסעיף 23, במקום הרישאה המסתיימת במילים "לחוק הביטוח" יבוא "סעיפים 297א, 297ב, 303, 304, 311, 315 ו'396 לחוק הביטוח".

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשנ"ה, עמ' 58.

⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.

13. בחוק לפיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), התשנ"ג-1992¹⁰ –

תיקון חוק לפיצוי נפגעי עירוי דם

(1) בסעיף ו, בפסקה (1), בהגדרה "שאיירים", במקום "שבסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968" יבוא "שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995".

(2) בסעיף 7(ב), במקום "שבסעיף 136" יבוא "שבסעיף 304";

(3) בסעיף 9(ג), בסופו יבוא "ויחולו עליה הוראות סעיפים 297א ו-297ב לחוק הביטוח הלאומי".

14. בחוק לפיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994¹¹ –

תיקון חוק לפיצוי נפגעי גזות

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "חוק הביטוח הלאומי", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";

(ב) בהגדרה "שאיירים", במקום "שבסעיף 5" יבוא "שבסעיף 238".

(2) בסעיף 3(א), במקום "בסעיף ו" יבוא "בסעיף 2";

(3) בסעיף 9(א), בפסקה (2), במקום "סעיף 61" יבוא "סעיף 118";

(4) בסעיף 19, במקום הרישזה המסתיימת במילים "לחוק הביטוח הלאומי" יבוא "סעיפים 297א, 297ב, 298, 302, 304, 308, 311, 315, 324 ו-327 לחוק הביטוח הלאומי".

15. בחוק התגמולים לחסידי אומות העולם, התשנ"ה-1995¹² –

תיקון חוק התגמולים לחסידי אומות העולם

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "בן משפחה", במקום "בסעיף 5" יבוא "בסעיף 238";

(ב) בהגדרה "חוק הביטוח הלאומי", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";

(2) בסעיף 2, במקום "בסעיף ו" יבוא "בסעיף 2";

(3) בסעיף 3(ב), בכל מקום, במקום "סעיף 137" יבוא "סעיף 310";

(4) בסעיף 7(ב), במקום "סעיף 200" יבוא "סעיף 9";

(5) בסעיף 8, במקום "146" יבוא "324" ובסופו יבוא "והוראות סעיפים 297א, ו-297ב לחוק האמור יהולו לגבי תגמול חודשי לפי חוק זה".

16. בחוק התגמולים (ילד שנתייתם עקב מעשה אלימות כמשפחה), התשנ"ה-1995¹³ –

תיקון חוק התגמולים לילד שנתייתם עקב מעשה אלימות כמשפחה

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "חוק הביטוח הלאומי", במקום "התשכ"ח-1968" יבוא "התשנ"ה-1995";

¹⁰ ס"ח התשנ"ג, עמ' 7; התשנ"ד, עמ' 108.

¹¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 277.

¹² ס"ח התשנ"ה, עמ' 436.

¹³ ס"ח התשנ"ה, עממ' 376.

(ב) בהגדרה "ילד", במקום "ו-5" יבוא "ו-238";

(2) בסעיף 3 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "בסעיף 76(6)" יבוא "בסעיף 132(6)" ובמקום "סעיף ו"א" יבוא "סעיף 2";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה המתחילה במילים "הוראות סעיפים" יבוא "הוראות סעיפים 141, 142, 143, 392, 396 ו-397 וכן הוראות פרק י"ד לחוק הביטוח הלאומי";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף 76(6)" יבוא "סעיף 132(6)".

17. תחילתו של חוק זה ביום..... (להלן - יום התחילה), והוא יחול על תביעה לגמלה שהוגשה למוסד ביום התחילה או לאחריו ולגבי מענק ותגמול כמפורט בסעיף 296(ג) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, אם המועד שאותו רואים כמועד הגשת התביעה לפי הסעיף האמור, חל ביום התחילה או לאחריו.

18. (א) על אף הוראות סעיף 17, יחולו בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), הוראות החוק העיקרי, חוק הקצבאות והחוקים המנויים בסעיפים 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ו-16 לחוק זה, כנוסחם ערב יום התחילה (להלן - הדין הקודם) על גמלה ותגמול המשולמים לאחר יום התחילה, והכל אם התביעה לקבלתם או המועד שאותו רואים כמועד הגשת התביעה, לפי סעיף 296(ג) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, חל לפני יום התחילה.

(ב) היה הסכום שיש לשלמו לזכאי לפי הוראות סעיף קטן (א), נמוך מהסכום שהיה מגיע לזכאי לגמלה או לתגמול, אילו חלו לגבי הגמלה שהוא זכאי לה הוראות חוק זה, יחולו לגבי הגמלה הוראות חוק זה והכל לגבי גמלה המשולמת אחרי יום התחילה.

דברי הסבר

סעיפים 17 ו-18 מוצע לקבוע כי הצעת חוק זו תחול רק על תביעות שיוגשו למוסד ביום תחילתו של החוק המוצע בזה או לאחר מכן, וכי לגבי תביעות שהוגשו לפני יום התחילה והגמלה משולמת לאחר יום התחילה, יחול הדין הקודם או התיקון המוצע, כך שישולם לזכאי הסכום הגבוה יותר.

להוראות הספציפיות שנקבעו בכל אחד מהחוקים, לענין אורך תקופת התשלום הרטרואקטיבי, שבעדה משולמים התגמול או הגמלה.

כן מוצע, כי סעיפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, המאזכרים בחוקים האמורים, יותאמו למספריהם בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], החשני"ה-1995.

* יום התחילה ייקבע בסמוך להכנת הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית.